

MILJÖFAKTABLAD: SÅRVÅRD- OCH FÖRBANDSMATERIAL

Sårvård – och förbandsmaterial är en stor grupp av varor som används vid omläggning av sår och kompressionsbehandling. Exempel på produkter som ingår är tejper, sårfilmer, polyuretanförband, gipsprodukter o.s.v. Stora mängder förbrukningsmaterial inom sårvård går åt inom sjukvården.

MILJÖ- OCH HÄLSOPROBLEM

Förbrukningsmaterial inom sårvård kan innehålla vissa halter av silver, triklosan, kolofonium, latex, jod och isocyanater. Dessa förekommer i olika förbandsprodukter. De läcker ut från artiklarna och upptas av människa och miljö. De är hälso- och miljöfarliga, exempelvis akut giftiga för vattenlevande organismer och allergiframkallande. Silver och triklosan triggar även antibiotikaresistans.

SUBSTITUT FINNS!

Att använda andra alternativ är ett sätt att undvika att människa och miljö blir förorenade. Det finns dock studier som kan påvisa att en del produkter har en god påverkan på behandlingen, oftast under en begränsad tid.

- Silverfritt – Många silverprodukter har likvärdiga substitut utan silver.
- Jod-fritt – Det finns alternativ utan jodtillsats.
- Latex-fritt. Det finns ett stort antal latex-fria produkter men det finns även produkter som är unika för sin användning som innehåller latex.
- Triclosan-fritt – Finns likvärdiga produkter utan triclosan
- Isocyanater – finns något alternativ som är fritt från isocyanater.
- Kolofonium som många gånger ger en allergisk reaktion börjar att försvinna mer och mer från marknaden.

För mer information, kontakta kemikalieansvarig på Miljöstyrningsrådet:
info@msr.se eller tel. 08-700 66 90

Läs mer om Nationella Substitutionsgruppens arbete på:
www.msr.se/substitutionsgruppen

GOTT EXEMPEL: UPPHANDLING AV SÅRVÅRD/ FÖRBANDSPRODUKTER

Upphandling 1

Norrbottnens läns landsting gjorde en upphandling 2009. Följande krav ställdes:

- Funktionskrav
- Sortimentsbegränsning
- Pris
- Miljökrav, dvs. kemikaliekrav

40 anbud kom in, varav 35 klarade kraven.

Framgångsfaktorer i upphandlingen

Upphandlingen lyckades på grund av:

- Kunskap hos upphandlingsgruppen
- God tillgång på marknaden

Avropen

De flesta avropen är produkter som inte innehåller miljöfarligt innehåll. Dessa används dock inom specialistvården men i begränsad mängd. I vissa fall där enbart produkter med miljöfarligt innehåll fungerar finns idag inget annat alternativ vilket talar för användandet. I framtiden kanske miljöanpassad produktutveckling leder fram till nya alternativ.

Framgångsfaktorer i avropen

Avropen har lyckats på grund av:

- Man har lärt sig att inte använda dessa produkter bara för att man "tror" att de hjälper.
- Utbildning och information ut till organisationen med hjälp av industrin och egna miljöpersoner.

Upphandling 2

Stockholms läns landsting har också gjort en upphandling av förband år 2009.

Följande krav ställdes:

Skall-krav att inga antimikrobiella tillsatser skulle ingå i produkterna förutom för produkter inom sårvård där detta är motiverat av medicinska skäl.

Framgångsfaktorer i upphandlingen

Marknadskännedom och att användarna vet när och vad de behöver.

Avropen

Merparten tar det miljövänligare alternativet när det är möjligt. På specialförbanden är det dyrare med de produkter som påverkar miljön. Dessutom har det varit en del skriverier som gjort att endast de som verkligen behöver den funktionen har avropat "silver" förbanden.

Framgångsfaktorer för avropen

Miljöblomman har definitivt hjälp till. Sjukhusen/avdelningarna har i olika grad jobbat med sina miljömål, då alla är miljöcertifierade. Många har skrivit in i sina mål att ha fler miljövänliga produkter och jobbar med det. Det är de avdelningar som kommit längst.

Prisskillnad

På förbandssidan är prisskillnaden stor d.v.s. "silver" förbanden är dyrare.

För mer information, kontakta kemikalieansvarig på Miljöstyrningsrådet:
info@msr.se eller tel. 08-700 66 90

Läs mer om Nationella Substitutionsgruppens arbete på:
www.msr.se/substitutionsgruppen